Ч. 269. Второк 13 грудня (30 падолиста) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Відрочене Ради державної. — Ситуация на Угорщині. — Конець австро-угорского конфлікту. — Новий сербский кабінет. — З поля війни).

Рада державна відрочена, а безпосередну причину до того подала ухвала буджетової комісиї. Як звістної, правительство домагало ся не лиш ухваленя 15½ міліона корон на запомоги для потерпівших від нещасть елементарних, але й зажадало рівночасно т. зв. рефондованя суми 69 міліонів, котру то суму видано в роках 1902 і 1903 з касових запасів длятого, що забракло в буджетах на ті роки амортизацийної ренти, а ренти забракло, бо буджету не ухвалював парлямент, лиш установлено его на основі §. 14. Річ очевидна, що правительству а іменно дрови Керберови дуже залежало на тім, щоби обі сї справи ухвалено після его жаданя. Тимчасом стало ся инакше; підчас коли всї члени комісиї були за ухваленем жаданої суми запомогової, то за рефондованем 69 міліонів корон голосувало всего лиш 14 послів, а то: Евг. Абрагамович, Бернрайтер, Бик, Ґорский, Ґрек, Генцель, Коморовский, Лупул, Менґер, Морсей, Швеґель, Скене, Старжиньский і Штірґ. — Против рефондованя голосувало 29 послів, а то: Барвіньский, Берґер, Дворжак, д'Ельверт, Фідлер, Фукс, Гоффман, Кінман, Крамарж, Кішельм, Леміш, Мальфатті, Пальфі, Пернерсторфер, Прохазка, Ратай, Романчук, Раба, Шальк, Шраффль, Штайнвендер, Страньский, Сильвестер, Вукович, Вольфенштайн, Жачек і Жітнік. Чотирох членів комісиї браковало.

Отже той вислід голосованя став ся причиною, що Раду державну під певним взглядом майже зовсім несподівано відрочено на час неозначений. Що ж тепер дальше буде? Відповідь подає слідуюча вість з Відня: Президент міністрів др. Кербер в розмові з редактором „N. fr. Presse" заявив, що внаслідок ухвали комісиї буджетової, котра спротивила ся рефондованю 69 міліонів корон, не послідує анї димісия міністерства, анї розвязане палати послів, котра буде скликана на другу половину січня. Коли би однакож по новім скликаню палати послів, она була знов нездібна до роботи, то аж тоді послідує єї розвязане. В подібнім дусї висказав ся і ґр. Дідушицкий в Колї польскім.

Угорска палата послів скликана на день 13 с. м. Ґр. Тіша повідомляючи о тім правительственну партию, зазначив з вдоволенем, що переважна більшість краю своїми маніфестациями похвалила поступоване правительства. Бесідник вказував дальше на то, що в ніякім парляментарнім краю, в котрім поборювано обструкцию, не уважано нарушеня формальної сторони реґуляміну палати за нарушене конституциї, бо тота формальна сторона внаслідок надужитя обструкциї показала ся шкідливою для публичного добра. Лиш австрийский парлямент держав ся строго реґуляміну, а з яким впливом на найважнійші інтереси держави, о тім не треба й говорити. Ґр. Тіша заповів відтак, що палата послів буде мати до залагодженя передовсім провізорию буджетову, відтак вибір комісиї для реґуляміну палати. Тота комісия виготовить остаточний проєкт нового реґуляміну. — О скілько вже тепер можна зміркувати, то сполучені партиї опозицийні будуть ставити правительству завзятий опір. Партия т. зв. независимих ухвалила дати відповідь правительственній партиї, що уважає закрите послідної сесиї за незаконне і длятого не возьме участи у виборі секретарів і комісий, а Кошут подав при сїй нагоді до відомости, що в той спосіб відповідять всї опозицийні партиї. Всї опозицийні партиї уважають також удержане Пер-

---

Досьвід доктора Ґалля.

(З німецкого — **Фел. Лілі.**)

(Конець).

Вкінци і Віктор де Монфор дав докторови оглянути свою голову і сьміяв ся при тім як шалений.

— Ви не вірите — сказав Ґаль.

— Не перечу — відповів Монфор.

— Чую то саме тут — замітив спокійно доктор.

— Що чуєте тут?

— Сумлївність.

— І ще що?

— Наклін до веселости, легкодушність, наклін до доброго житя і до гуляня.

— То всьо правда. А дальше?

— Хитрість.

— Дуже добре! Може особливий талант до дипльоматичної служби?

— Ні.

— Ах, шкода. А впрочім що?

— То дивне! Чую то тут.

— Що?

— Щось такого, чого не можна означити.

— Чому?

— Бо та загадка може бути аж пізнійше розвязана.

— Отже ви самі ще того не знаєте?

— Так.

— І то добре — сказав сьміючи ся Віктор де Монфор. — Незвичайно мене то тішить, що маю в своїм мозку щось загадочного і вирізняю ся тим від инших людий.

Внаслідок того був він так само а майже ще більше вдоволений вислідом досьвідів, як другі пани і пані.

Так забавляли ся всї як найлїпше аж до пізної ночи. Відтак товариство розійшло ся. Лише доктор Ґаль лишив ся ще у ґрафині.

— Ну? — спитала стара пані, скоро остали самі. — Бачу по Вас, що маєте менї щось незвичайного сказати.

— Дійстно так, ласкава пані.

— Що гадаєте про віцеґрафа де Боваль.

— Всьо що найлїпше.

— Правда, він був би дуже добрим мужем для моєї внучки?

— Без сумніву.

— Ах, коли би она лиш хотіла вибрати его! Але бою ся, бою ся.... А що гадаєте про Віктора де Монфор?

Ґаль потряс поважно головою і здвигнув раменами.

— Ах, моє причуте! — зітхнула ґрафиня.

— То прикра справа — сказав учений.— Мусите бути дуже осторожні — особливо що до натяків, які би ви про него робили коли вашій внучцї.

— Очивидно, пане доктор, на то буду дуже уважати.

— Пан де Монфор не сьміє ніколи о тім дізнати ся.

— Очивидно, що перед ним буду мовчати. Але прошу вас, не мучте мене довше, лише скажіть менї, що ви відкрили в нім недоброго?

Ґаль нахилив ся до старої дами і сказав тихо:

— Він має рішучий наклін до божевільства.

Ґрафиня скрикнула зі страху. Відтак зірвала ся з крісла і сказала з жалем:

— Ах, Гортензия, бідна, бідна Гортензия!

— Поручаю вам дуже, ласкава пані, ще раз як найбільшу осторожність! — сказав доктор напоминаючим голосом.

Відтак скоро відійшов.

3.

Віктор де Монфор зараз по тім вечерку у ґрафині виїхав на кілька тижнів з Парижа. Коли повернув, почув з вдоволенем, що віцеґраф де Боваль пійшов з своїм полком до Іспанії на війну. Суперник — і то одинокий небезпечний — уступив єму в такий спосіб на довший час з дороги.

Віктор відвідав стару ґрафиню, чи радше Гортензию, бо на розмові з старою тїткою не богато єму зависїло, бо він добре знав, що она цілком єму неприхильна. Тому не просив він доси о руку своєї любки. То мало стати ся, аж коли дістане посаду в дипльоматичній службі.

Єго дивно і немило диймило змінене поведене обох пань. Ґрафиня глядїла на него майже недовірчиво, але рівночасно з якимсь співчутєм. А Гортензия на его вид розплакала ся і єї хороше лице вказувало великий смуток.

Незвичайно здивований, почав питати о причину.

челя на становищи президента палати послів за морально неможливе.

Конфлікт межи Австро Угорщиною а Туреччиною вже залагоджений. Турецке правительство заявило готовість дати повну сатисфакцию та й так зробила. А справа, із за котрої настало було непорозуміне, була слідуюча: Місцеві власти турецкі в Скодарі установили були оплату від списку пакунків почтових а начальник австро-угорскої почти в Скодарі тому спротивив ся і вніс протест. Підчас коли ще вели ся переговори, казала турецка поліция конфіскувати у адресатів пакунки, які їм приносив австро угорский листонос. Листонос запротестував против того, а его тоді арештували. То само стрітило й каваса (слугу) австро-угорского консуляту, котрий станув був листоносови на поміч; его розброєно і замкнено до арешту. На жадане консуля обох арештованих випущено на другий день на волю і звернено забрані пакунки, котрі були вже насильно отворені. Від сего часу доставляють пакунки два узброєні в карабіни каваси австро-угорского консуляту. — Отже на жадане австро-угорского правительства зложило турецке правительство з уряду скадарского директора уряду митового і ген. секретаря тогож уряду а майора від жандармериї Гуссейн бея перенесено за кару до Адріянополя.

Обі партиї радикальні в Сербії згодили ся на утворене умірного кабінету з Пашичем на чолі. Склад нового кабінету представляє ся як слідує: Пашіч, президия і справи заграничні; Протіч, справи внутрішні; Пачу, фінанси; Путнік, війна; Радовановнч, торговля; Велимировнч, публичні будівлі; Андре Ніколіч просьвіта і провізорично судівництво.

Найбільша акция воєнна веде ся тепер лиш під Порт Артуром, але все ще нема надії, щоби ся кріпость дістала ся в найблизших часах в руки Японців. Межи Японцями єсть переконане, що кріпость буде могла держати ся аж до лютого. Японці роблять тепер приготовленя до нового атаку на фортя, але поки що хотять насамперед понищити всі российскі кораблі в пристані, що їм вже в значній части й удало ся. Більші кораблі вже понищені, тепер приходить черга на менші; з сими послідними діло труднійше, бо їх не можна так легко поцілити.

Новинки.

Львів дня 12-го грудня 1904.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** перенесла: Леокадию Ходоровску учительку з Хшанова до Кент, Мир. Лободича учителя з Богородчан до Жидачева, Мих. Ґавдяка учит. з Дрогобича до Сянока, Павла Кирчова упр. шк. із Струтина нижного до Лапчина, Ольгу Комарницку учит. з Горуцка до Грушова. — Кр. Рада шкільна зорганізувала 1-кл. шк. в Паївці, скалатского повіта, в Семенові, теребовельского пов. і в Слобідці горішній, бучацкого пов.

— **Зміна в шкільних інспекторатах.** Пан Міністер просьвіти увільнив краєвого інспектора шкільного Ант. Медарда Кавецкого від нагляду над школами, положеними в приділенім єму провізорично окрузі краєвого інспектора шкільного Томи Токарского і поручив єму нагляд над школами в інспекцийнім окрузі, що належав до краєв. інспектора Дідицкого. Рівночасно виділив п. Міністер просьвіти публичні і приватні семинариї женьскі у Львові з під нагляду краєв. інспектора Барановского і поручив нагляд над ними інспекторови Токарскому.

— **Руский народний театр** приїде в слідуючім тиждни з Перемишля до Львова і дасть дня 17 с. м. на перше представлене в сали товариства Gwiazd-и 5-актову драму Стешенка „В народі“.

— **Конкурси.** Краєва Рада шкільна оголосила конкурс на посаду головного учителя в учит. семинариї мужескій в Сокали з кваліфікациєю до удїлюваня в середних школах науки рускої мови, а бодай з кваліфікациєю до виділових шкіл з предметів ґрупи языково - історичної з викладовою мовою польскою і рускою. Поданя належить вносити до дня 15 січня 1905.

— **З Підгаєць** пишуть нам, що дня 3 с. м. обходжено там торжественно ювілей 25-літної служби підгаєцкого ц. к. старости п. Якова Соколовского. В торжестві взяла участь майже вся шляхта повіту під проводом маршалка п. Літиньского, духовеньства обох обрядів і урядника та учителї. По богослуженях в церкві і костелї складали участники п. старості желаня в сали засідань ради повітової. О годині 1 в полудне відбуло ся в сали касина міского приняте, на котрім п. староста гостив участників торжества.

— **Нещастна пригода.** Оногди привіз стражник скарбовий Гаммер до шпиталя в Ярославі селянина з Сажина коло Лежайска, тяжко раненого в плечи від вистрілу. Селянин мимо скорої помочи лікарскої помер по двох годинах. Лікарска обдукция ствердила пробите жолудка і селезінки сїканцями. Гаммер зізнав, що їхав на комісию і хотячи стрілити до стада ворон при дорозї, відвів курок рушниці за плечами візника, потягнув неосторожно за язичок і цїлий набій застряг візникови в плечах. Видячи то, сам взяв поводи в руки і привіз раненого до шпиталю.

† **Помер** Іван Ревакович, комісар львівского маґістрату, син Генрика Ревакович, начального редактора Kuryer-а Lwowsko-го, дня 11 с. м. у Львові.

Обі відповідали виминаючо, так що він спершу нічого з того не розумів. Аж по якімсь часї відгадав дотепний молодець з деяких слів і неясних натяків Гортензиї хоч тілько, що прийшов на правдивий слїд. „То певне доктор Ґаль мусить тут бути!“ — скрикнув і аж лекше стало єму на серци.

Гортензия і єї бабка очевидячки налякали ся і глядїли на себе заклопотані; они пробовали трохи незручно вибити єму ту гадку з голови, не хотїли признати, аби то було правда, але не перечили рішучо.

То довело его до того, що підозріне стало певностию.

— Знаю тепер, кого маю держати ся — воркнув він з погрозою, лишив налякані женщини і пійшов від них просто до мешканя Ґалля.

Коли там увійшов, вийшов єму на стрічу молодий, блідий пан в очицях.

— Чи пан доктор дома? — спитав Віктор.

— Прошу, пане, я доктор — відповів чемно молодий чоловік.

— Атже ви не доктор Ґаль?

— Ні, але я заступаю его. Він поїхав на короткий час до Голяндиї, аби там дати кілька відчитів. Я доктор Шпурцгайм. Чи желаєте лікарскої поради?

— Ні, приходжу в справі френольоґічній.

— І в тім можу вам служити.

Віктор подумав: „А може то й ліпше буде для мене?“ — І відтак відозвав ся голосно:

— Я хотів би, аби ви оглянули мою голову, так як то робить доктор Ґаль.

— Можу то зробити.

— А скажете менї чисту правду?

— Очивидно.

Доктор Шпурцгайм почав поволи і уважно вести свої оглядини.

— Слухайте — сказав відтак поважно.

— Слухаю з найбільшою увагою — відповів Віктор.

— Наклін до веселости — до доброго житя — безжурність — легкодушність — хитрість —

— Знаменито! — скрикнув здивований молодець. — Справді, так само говорите як доктор Ґаль!

— Як? — спитав Шпурцгайм — то мій поважаний професор вже вас оглядав?

— Так, в часї одного вечерка у ґрафинї де Мартенвіль. Я очивидно не вірив в нїчо, але тепер пересьвідчую ся про правдивість его слів, бо они годять ся з вашими. Але посмотріть тут.

Він показав на ліву сторону своєї голови.

— Тут?

— Так, більше менше було то тут, де доктор Ґаль досить довго смотрив і неясно висловив ся.

— До того мав причину. Для него та річ не єсть сумнївною, лише для мене. Я иншої гадки як він. Я пересьвідчений, що та легка споховатість черепа вказує на ґеніяльність.

— То дуже хороша річ, що ви кажете, пане доктор — крикнув Віктор утїшений. — Отже після вашої гадки я ґеній! А що гадає о тім доктор Ґаль?

— Після гадки доктора Ґалля означає то місце глупоту, наклін до божевільства. То правда, що ґеніяльність часом тяжко відріжнити від божевільства і ґеніяльний чоловік скорше попадає в божевільність, коли єму в житю не веде ся, як кождий инший пересїчний чоловік.

Віктор де Монфор подякував за цікаве поучене, заплатив за візиту і відійшов. Він вернув знов до дому ґрафинї і там з вдоволенєм оповістив, що саме чув від доктора.

Гортензия незвичайно тим утїшила ся і вірила кождому слову его. Але єї бабка воркотїла недовірчиво: — Мушу о то сама поспитати доктора Шпурцгайма і то ще нинї!

І дійстно веліла пізнїйше візвати доктора, котрий потвердив вповнї слова Віктора.

4.

В своїм малім елєґантнім мешканю лежав Віктор де Монфор вигідно простягнувшись на софі і думав.

— Що я ґеній, о тім вже знаю — воркотів він. — Але того не досить, що знаменитий доктор Шпурцгайм доказав то френольоґічно, я мушу то ще доказати дїлами, яким ґеніяльним дїлом і то дипльоматичним. Час, або я довів до чогось на сьвітї.

Коли він по тій розмові з самим собою та чверть години напружав свій ґеніяльний мозок, прояснило ся вкінци его лице і він з усьміхом вдоволеня підняв ся з софи.

Сів коло свого столика, зложив папір і написав своїм хорошим почерком такий лист:

„Париж, улиця Вожітар 31, дня 7 падолиста 1809.

Любий отче опате!

Після моєї гадки всї ті дивні інтриґи, які ви і другі пани з окруженя нашого володаря безнастанно снуєте, і на тепер і на будуче не доведуть ні до чого. Франция за теперішного славного панованя стала так велика і сильна, як нїколи перед тим, а престол цїсаря стоїть так непохитно, що Ви его чей не звалите. Отже дайте тому радше спокій! То моя рада, яку я позваляю собі Вам дати, рада молодого дипльомата, до котрого вихованя в молодости Ви чей найбільше причинили ся, удїляючи менї наук і заохочуючи до пильности. За те складаю Вам найсердечнїйшу подяку. Маю честь поклонити ся Вам

з глубоким поважанєм
Віктор де Монфор“.

Перечитав лист і скрикнув вдоволений:

— Менї здаєть ся, що то поможе!

Відтак вложив лист до куверти, запечатав і написав адресу:

„До Всечестнїйшого опата деля Рош

Замок Гартвель

Анґлія“.

Заніс лист сам на почту і заплатив порто. Почтовий урядник глядів на него дивними очима.

Але де Монфор відійшов вдоволений, говорячи до себе: „Як той чоловічище глядїв на мене, коли перечитав адресу. Га, га! Мусить помогти! За пів години буде мій лист в „чорнім кабінетї“.

— — — — — — — — — — — —

Господарство, промисл і торговля.

— **Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові з днем 30 падолиста 1904 р**

Пасива:

	Кор.	с
1. Фонд резервовий і специяльна резерва	22.451	10
2. Фонд на ріжницю курсів	3.602	60
3. Уділи членські (3303 членів)	131.616	99
4. Вкладки на 1743 книжочках (від 1 січня 1904 року вложено корон 874.747 с 70 — виняло корон 581.741 с 30)	1,737.576	32
5. Кредит банковий	21.300	—
6. Сальдо відсотків	82.238	77
7. Побрані кошти судові	912	23
8. Задержані кавциї	5.715	49
9. Непіднята дивіденда за рік 1902/3	2.982	86
10. Решта зиску за р. 1903	1 349	46
Сума	2,009.745	82

Актива:

	Кор.	с
1. Стан 2904 позичок (від 1 січня 1904 р. уділено корон 663.801 — сплачено корон 402.198 с 34)	1,592.425	01
2. Цінні папери	142.193	—
3. Вкладки в руских Товариств. кредитових	162.855	99
4. На рахунку біжучім	85.000	—
5. В щадниці почтовій, Відень	2.433	80
6. В готівці	1.565	18
7. Ріжні дебитори	361	34
8. Кошти адміністрациї	22.911	50
Сума	2,009.745	82

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 12 грудня. Президент міністрів др. Кербер був вчера о 3-ій годинї по полудни на авдиенциї у Є. Вел. Цїсаря, котра потягнула ся цїлу годину.

Білград 12 грудня. Кабінет Пашича доповнив ся через вступленє до него президента трибуналу апеляцийного Івановича, яко мінїстра справедливости.

Льондон 12 грудня. Кореспондент Бюра Райтера з під Порт Артура доносить: В ночи з 26 падолиста удало ся Японцям поробити окопи для стрільцїв аж перед обома фортами Ерлюншан і перед північним фортом Кікван. Однак слїдуючого дня були Японцї змушені уступити ся. Від місяця не було коло всхідних фортів зовсїм нїякої дїйстної борби, бо Японцї концентрували свої воєнні сили в цїли здобутя горба „203 метрів“.

Льондон 12 грудня. „Daily Mail“ доносить з Токіо під вчерашною датою: Після неурядових вістий японські торпедовцї в ночи на 9 с. м. атакували при в'їздї до Порт Артура панцирник „Севастополь“. Вислїд не знаний. Кілька канонїрок єсть ушкоджених.

Токіо 12 грудня. (Бюро Райтера). Острілюванє фльоти в Порт Артурі триває дальше. „Севастополь“ хотів виїхати з пристанї, вернув однак з дороги. Буря на мори перешкаджає операциям торпедовцїв. Очевидно иншї кораблї російські суть ушкоджені а Росияни хотїли уратувати ще лиш „Севастополь“.

Петербург 12 грудня. Рос. Аґенция телеґрафічна оголосила слїдуючий урядовий опис вчерашних демострацнй на Невскім Проспектї: О 1 год. з полудня зібрали ся на Невскім Проспектї межи полїцийним мостом а улицею Садовою великі товпи демонстрантів, переважно студентів, котрі числом кілька тисячів заповнили площу і співаючи, обносили червоні прапори з написями против правительства. Так переходили они улицями міста. Кінний і пішій полїциї та дивізиї жандармів удало ся небавком розігнати товпу. Прапори сконфісковано, а тих, що їх несли, і кілька осіб, що ставили опір полїциї, арештовано. Підчас загального заколоту демонстранти били полїциянів палицями. Кілька осіб з посеред демонстрантів легко зранено. Не було однак анї убитя анї тяжко ранених.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Три дни опісля покликано его до міністра полїциї Фуше.

Він знав, що до того прийде, бо всї справи, які дотикали в чім небудь замку Гартвель в Анґлїї, уважали ся за дуже важні як у мінїстра так також навіть у самого цїсаря Наполеона.

Заведено его до бюра мінїстра Фуше, котрий бистро глянув на него, а відтак почав розпитувати. Показало ся, що грізний мінїстер полїциї був вже дуже добре повідомлений про молодого чоловіка.

— Ви були недавно в Анґлїї? — спитав мінїстер.

— Нї, ексцеленциє — відповів молодець.

— Були ви коли там?

— Нїколи.

— Отже ви не знаєте замку Гартвель?

— Нї, знаю лиш, що лежить в Анґлїї.

— Знаєте може здавна теперішного властителя замку, що колись називав ся ґрафом Провансії, а тепер прибрав собі назву Людвика XVIII?

— Нї.

— Знаєте пана де Бляка, повірника властителя замку Гартвель?

— Нї.

— Але мусите певне знати опата деля Рош, котрий від кількох лїт єсть приватним секретарем прогнаного?

— Так, того знаю. Перед пятнайцятьми лїтами був моїм учителем.

— Що ви знаєте про его інтриґи?

— То, що всюди оповідають.

— Чи переписуєте ся з ним.

— Властиво нї. Але перед кількома днями написав я до него лист, доси одинокий.

— Ви чей мусїли знати, що лист з такою підозріною адресою задержать на почтї.

— Так, ексцеленциє. Я знаю, що істнує у нас так званий „чорний кабінет“. Але зміст мого листу дїйстно цїлком невинний і я не думав нїчого злого.

— Знаю.

Фуше положив письмо на стіл.

— То мій лист — сказав усьміхаючи ся де Монфор.

— Єго читав я, мінїстер справ заграничних і цїсар. Може схочете знати, що Єго Величество сказав про ваш лист?

— Навіть дуже.

— Цїсар сказав сьміючи ся: — То дивний диплёмат, той молодець. Впрочім думає дуже честно і здаєть ся має спосібности, з яких треба би скористати.

— Дякую за ласкаве повідомленє.

По короткій розвазї сказав мінїстер:

— Моя рада була би, аби той лист знищити. Але коли би може бажано собі висше, аби повідомити тайно того деля Роша так, аби він вірив —

— І аби его вивести в поле — додав з усьміхом молодий будучий диплёмат.

— Так я гадаю. Бачите, до того можна би тодї ужити вас і ви в тім случаю одержите вказівки. Розумієте?

— Дуже добре.

— І ви готові до того?

— Очивидно! Бо я хотів би конче вже вступити до служби.

Фуше притакнув головою.

— Завтра або позавтра одержите декрет від мінїстра справ заграничних.

Авдиенция скінчила ся.

Віктор відійшов вдоволений і сам собі пожелав щастя.

Одержавши добру посаду, заручив ся з Гортензиєю, котрої бабка не супротивляла ся вже подружю. Вскорі по тім відбуло ся вінчанє молодої пари.

Пізнїйше по упадку Наполеона і вступленю на престол Людвика XVIII. полишив ся Віктор мимо великих полїтичних переворотів в службі державній і дійшов до високого становища. Бо тепер мав впливового опікуна в особі опата деля Роша, котрий нїколи не довідав ся про его ґенїяльний лист.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом І. Недопада — (Телефона ч. 527).